Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto talousarvioesityksestä vuodelle 2021

Väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta sekä rahoituksen riittävyys

Keski-Suomen ELY-keskus kiittää mahdollisuudesta tulla kuuluksi vuoden 2021 talousarviota koskettavassa asiassa.

Keski-Suomen hyvä saavutettavuus on keskeinen vetovoimatekijä ja perusta maakunnan kasvulle ja kehitykselle. Jyväskylästä säteittäisesti erkanevan päätieverkon ja ratojen hyvä ympärivuotinen liikennöitävyys on perusedellytys kaupan ja teollisuuden kuljetuksille, joukkoliikenteen toimivuudelle sekä työmatkaliikenteelle. Keski-Suomessa elinkeinoelämän kuljetuksien toimintavarmuus edellyttää hyvää liikennöitävyyttä myös vähäliikenteisemmältä tieverkolta.

Perusväylänpito (31.10.20)

Keski-Suomen maanteiden kuntoa ylläpidetään ja päivittäinen liikennöitävyys varmistetaan perusväylänpidon toimin ja toimenpiteissä huomioidaan elinkeinoelämän ja työmatkaliikenteen tarpeet, liikenneturvallisuuden säilyminen ja ilmastonmuutoksen hillitseminen. Kestäviä liikkumismuotoja edistetään resurssien puitteissa.

Hallituksen talousarvioesityksen perusteella Keski-Suomen ELY-keskukselle ennakoidaan tulevan vuonna 2021 tieverkon perusväylänpitoon noin 37 milj. euroa, joka on noin 16 % vähemmän kuin vuonna 2020. Tieverkon kunnossapitoon on käytössä 31 miljoonaa euroa, josta tieverkon hoitoon 14 milj. euroa ja loppuosa korjauksiin. Tieverkon parantamiseen on käytössä 6 milj. euroa. Vuonna 2021 käynnistyvät eritasoliittymän rakentaminen valtatiellä 9 Himoksen kohdalla, jalankulku- ja pyöräteiden rakentaminen maantiellä 637 välillä Tiituspohja-Leppävesi ja maantiellä 6304 Lanneveden kohdalla.

Keski-Suomen ELY-keskus vastaa maantieverkosta Keski-Suomessa. Maakunnan alueella on maanteitä noin 5400 kilometriä, joista päällystettyjä teitä on 3000 kilometriä. Pääosa (2/3) liikennesuoritteesta tapahtuu pääteillä. Vuonna 2021 päällysteiden korjaamiseen on käytössä noin 3 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Se tarkoittaa, että päällysteiden korjauksia tehdään 30 kilometriä vähemmän. Edelleen erityisenä haasteena nähdään palvelutason säilyvyyden varmistaminen

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Puh. 0295 024 500
www.ely-keskus.fi/keski-suomi
Cygnaeuksenkatu 1
40100 Jyväskylä
PL 250
40101 Jyväskylä
Sähköposti
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

päällystetyllä tieverkolla. Raskaan liikenteen kasvaneet mitat ja massat, sääolojen suuret vaihtelut sekä kasvavat odotukset teiden palvelutasoon erityisesti talviolosuhteissa kasvattavat maatieverkon kunnossapitokustannuksia. Biotalouden kuljetustarpeet, joukkoliikenteen sujuvuus sekä harvaan asuttujen seutujen elinvoimaisuuden säilyttäminen edellyttävät riittävän hyvää kuntoa myös vähäliikenteisemmällä tieverkolla. Pitkään vallinneella alhaisella rahoitustasolla päätieverkko on pystytty pitämään kohtuullisessa kunnossa, mutta samalla on siirretty vähäliikenteisemmän tieverkon korjauksia myöhempään ajankohtaan. Tilanne on johtanut siihen, että liikennöitävyyden turvaaminen näillä teillä edellyttää rakenteellisia korjauksia koko tiellä. ELY-keskuksen asiantuntija-arvion mukaan päällystettyjä teitä, joissa liikennemäärä on alle 500 ajoneuvoa vuorokaudessa ei pystytä pitämään asiakkaiden kohtuullisia odotuksia vastaavassa kunnossa, koska tierakenteiden kunto on huono. Jatkossa tulee mietittäväksi muut vaihtoehtoiset keinot (esim. rajoituksien lisääminen, päällysteiden purkaminen) näiden teiden liikennöitävyyden varmistamiseksi, mikäli rahoitus ei mahdollista teiden rakenteellisia korjauksia. Vastaavanlainen tilanne on tunnistettavissa siltojen, varusteiden ja laitteiden sekä sorateiden osalta, koska rakenteita ei voida enää korjata kuntoa ylläpitävin korjauksin.

Olemassa olevan tieverkon kunnon turvaamisen lisäksi tarvitaan myös investointeja. Kasvualueilla tarvitaan tiejärjestelyjen kehittämistä elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamiseksi. Erityisesti kaupunkiseuduilla kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita tulee voida parantaa uusia väyliä rakentamalla.

Jyväskylän seudun MAL-sopimus allekirjoitetaan vuoden 2020 loppuun mennessä. On ensiarvoisen tärkeää, että valtio varaa seudun kuntien tapaan sopimuksen toteuttamisen kannalta riittävät resurssit koko sopimuskaudelle.

ELY-keskus näkee, että 300 milj. euron tasokorotus perusväylänpitoon ja tason varmistaminen pitkäjänteisesti on erittäin tärkeää.

31.10.77 Väyläverkon kehittäminen

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2021 sisältää uudet hankevaltuudet valtatie 4 Äänekoski-Viitasaari-tieosuuden kehittämiselle ja Tampere-Jyväskylä-radan parantamiselle 1. vaiheen toimenpiteille.

Lisäksi talousarvio sisältää aiempina varainhoitovuosina päätetyt ja jo käynnissä olevat väylähankkeet valtatie 4 Kirri-Tikkakoski ja valtatie 4 parantaminen välillä Hartola-Oravakivensalmi sekä radan suunnitteluhankkeen välillä Tampere-Jyväskylä.

Hankkeilla edistetään Keski-Suomen saavutettavuutta ja parannetaan mm. elinkeinoelämän ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä, liikenneturvallisuutta ja työmatkaliikenteen olosuhteita.

31.20.55 Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen

Koronan aiheuttama matkustajamäärien vähentyminen on vaikuttanut joukkoliikenteen tarjontaan. Erityisesti maaseutumaisten kuntien välisiä markkinaehtoisia linja-autoliikenteen vuoroja sekä markkinaehtoisia vuoroja maaseutumaisista kunnista Jyväskylään on lakannut kevään ja kesän 2020 aikana useampiakin. Maaseutumaisten kuntien välisissä vuoroissa samoin kuin maaseutumaisten ja Jyväskylän välisissä vuoroissa oli matkustajamäärissä nähtävissä laskua jo ennen koronaa. Korona on näin ollen voimistanut em. vuorojen välisiä matkustajamäärien vähentymistä. Etätyöskentelyllä ja etäopiskelulla on suora vaikutus joukkoliikenteen matkustajamääriin ja samalla, kun liikkuminen joukkoliikenteessä on koronan myötä muutoinkin vähentynyt. Tuleva syksy ja talvi tulee näyttämään, miten matkustajamäärät riittävät ylläpitämään nykyistä liikennetarjontaa. Näköpiirissä on, että myös heikkenevä kuntatalous vaikuttaa kuntien mahdollisuuksiin osallistua joukkoliikennepalvelujen järjestämiseen. ELY-keskuksen tavoitteena on kuitenkin säilyttää peruspalvelutason kannalta tärkeimmät vuorot, jotta voidaan turvata mahdollisuus joukkoliikenteen käyttöön eri alueilla. Tällä tavoin ELY-keskus varmistaa mm. kestävien liikkumismuotojen edistämistä ja alueiden sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa. Vuoden 2021 talousarviossa tulee varmistaa riittävä valtion rahoitus joukkoliikennepalvelujen järjestämiseen.

ELY-keskuksien L-vastuualueille osoitettu pysyvä lisärahoitus henkilöresurssien vahvistamiseen nähdään tärkeänä ja lisärahoituksella pystytään täydentämään kriittisimmät resurssivajaukset.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

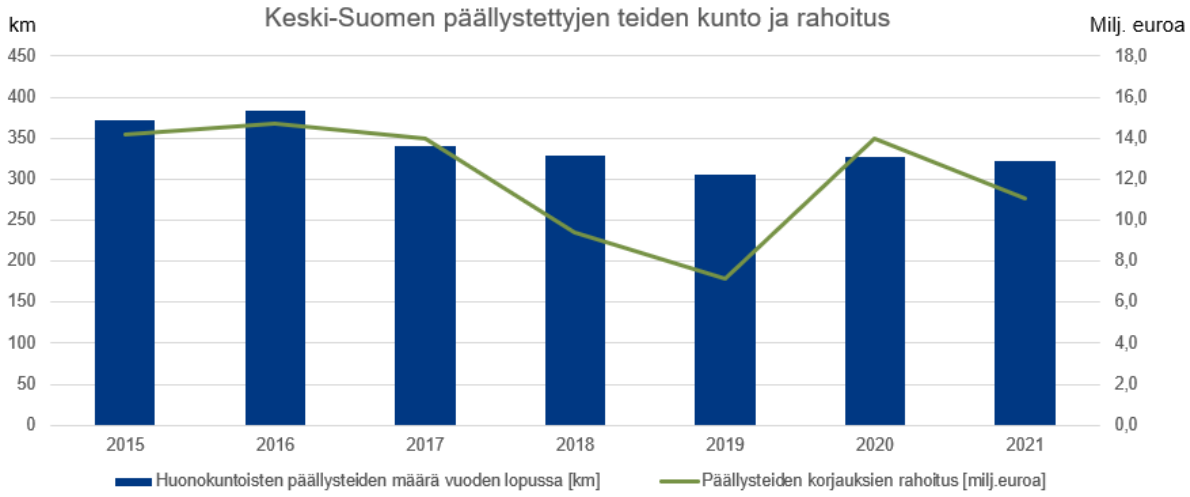
Ylijohtaja Jukka Lehtinen

JAKELU Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

LIITTEET Liite 1 Keski-Suomen päällystettyjen teiden kunto ja rahoitus

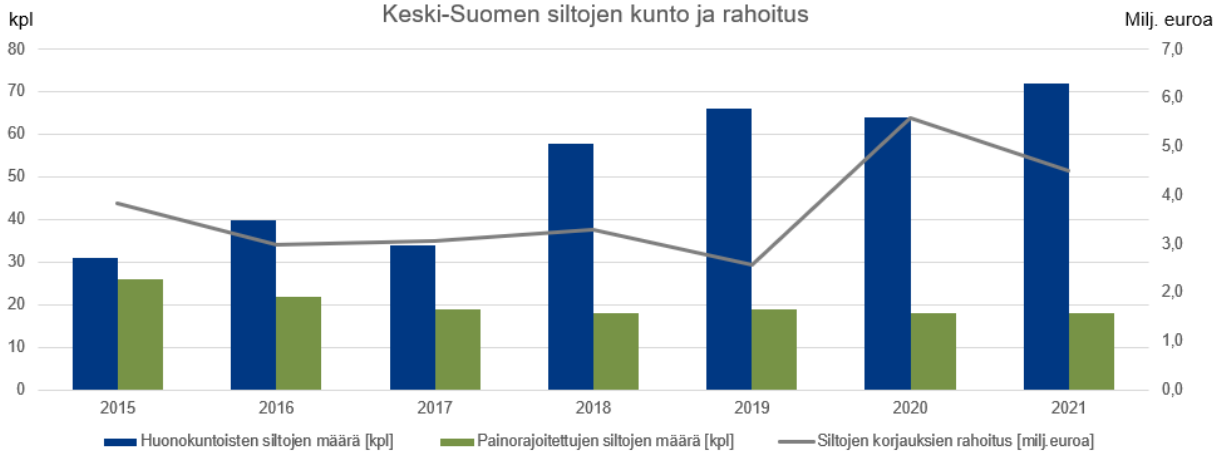
Liite 2 Keski-Suomen siltojen kunto ja rahoitus

Liite 1

Keski-Suomessa päällystettyjä teitä noin 3000 kilometriä. Vuoden 2020 lopun ennusteen mukaan noin 11 prosenttia päällystetyistä teistä on huonokuntoisia.

Liite 2

Keski-Suomessa on 985 siltaa. Vuoden 2020 lopun ennusteen mukaan noin kuusi prosenttia silloista on huonokuntoisia.

Tämä asiakirja KEHA/8459/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/8459/2020 har godkänts elektroniskt

Lehtinen Jukka 26.10.2020 13:59